

CULTURA POPORULUI

PREȚUL ABONAMENTELOR PE AN:
Pentru învățători, profesori, studenți și săteni 200 Lei
autoritățile sătești 300
instituiții particulare și de stat 400
Iar de la 500 de lei în sus, pentru sprijinitorii acestei foi.

„LUMINEAZA-TE ȘI VEI FI: VOIEȘTE ȘI VEI PUTEA”
C. A. ROSETTI.

Director:
Generalul NICOLAE PETALA

REDACȚIA, STR. REGALA Nr. 16.

BUGUREȘTI, 28 APRILIE 1929

ADMINISTRAȚIA STR. REGALA Nr. 16

ANUL IX, Nr. 276.
Apare în fiecare Duminică

Cu Franca și pentru Franca

Gînduri de politică bisericească românească și ortodoxă

1. Cîm ce au scris zările franceze cu privire la împărțirea dintre Statul Italian și Vatican. Ele mărturisesc mai mult gînduri de amărăciune. În fapta aceasta, văd un cîștig pentru Statul Italian și o încercare de vătămare a Franței în unele pozițiuni ale ei de peste graniță.

În adevăr, Italia, sub cîrmuirea lui Mussolini, fierbe acum de dorul de a și face puterea mai simțită peste graniță și a-și întinde înfrîurirea ea. Dar cum s'o faci? Războaiele nu se mai pot face ușor, și apoi sunt alte căi, mult mai bune, prin care poți face să și se simtă puterea. Aceasta se poate face prin pătrunderea economică, prin cea culturală și altele.

În Răsăritul nostru, influența intelectuală a Franței a fost foarte mare înainte vreme. Și acum limba franceză e destul de răspîndită în Răsărit, dar la începutul și la mijlocul veacului trecut, această înfrîurire se simțea și mai bine.

în curînd, așa că acum te poți sluji de Italia cași de Franca.

Deci Franca e în primejdie din latură aceasta. I se răpește o înfrîurire pe care o avea și o unealtă de care se sluzea.

Starea aceasta se poate privi acum cu părere-de-rău, dar este un rezultat al politicii anticlericale franceze duse pînă acum, politică de împotrivire față de catolicism și care nu putea duce decît aici. Ziarele franceze azi se plîng. Se vede bine lovitură meșteră a lui Mussolini, dar nu se mai poate înlătura.

3. Vorba este: Oare nu este alt chip da a drege lucrurile sau de a bate alt drum?

Ba este. Trebuie urmată altă politică și întrebuințate alte unelte. Aici este chipul Bisericii Ortodoxe de a intra în lucru, dacă va voi să-și dea seamă de ce să poate face, și se lucreze pentru a lumina și politica franceză în această privință.

Este un lucru netăgăduț că Franca se bucură de dragoste în tot Răsăritu și pretutindenea. Ea nu este numai țara catolică, ci și țara libertății, țara jertfei, a vîntului, a culturii, țara inimii largi și însuflețite pentru zările înalte ale propagării omenești. Dintre toate limbile străine care se înfrîuriază în Răsărit, tot limba franceză este cea mai îmbrățișată.

Oare popoarele Răsăritului nu pot face prin ele nimic spre a păstra mai departe această limbă pentru ele și a-și deschide prin ea drumul către Europa?

lată o problemă de politică externă care se pune și pe care împrejurările ne-o dau în mină.

Cum o dezlegăm?

În toate școlile Răsăritului, să nu lipsească limba franceză. Orice școală are biserica Ortodoxă în Răsărit: în Palestina, în Siria, în Egipt, în Balcani, — să nu lipsească limba franceză. O limbă europeană tot trebuie să fie. El bine, aceasta să fie limba franceză.

Lucrul e cu atît mai ușor, cu cît limba franceză se află în această stare; e chestiunea numai de a o păstra și n'o peardă. În Egipt și Palestina o poate lua înainte engleza; în alte ținuturi: Albania, Grecia se siștează să pătrundă italiana.

Ortodocșii n'au interes să sprijine italiana, fiindcă, de acum înainte, prin ea va lucra politica Bisericii catolice. Interesul nostru este să luptăm cu Franca, pentru Franca și să punem această stare de lucruri înaintea politicii franceze, care poate că încă n'o vede.

Dar pentru că, dintre toate neamurile Răsăritului, numai noi Romîni suntem latini, iar dintre latini numai noi ortodocși, putem lua asupra noastră să lucrăm pentru Franca în tot Răsăritul, iar Franca, la rîndul ei, să lucreze în sprijinul Bisericii Ortodoxe.

lată o chestiune care este numai abia însălată aici, e prea nouă, ca să fie prinsă, dar e o mare chestiune care trebuie studiată și din care se pot trage mari roade. Franca se găsește în fața unei situațiuni care se perde. Și ea are nevoie de noi și ne putem sluji de ea. Nu mai oameni trebuie care să înțeleagă și să lucreze.

Arhim. SCRIBAN.

ȘTEFAN-CEL-MARE

De amintirea acestui Domn, se leagă toată marea Moldovei. Voevod ca el nimeni n'a fost mai iscusit, mai viteaz, mai iubit de Moșie și mai înlocat apărător al creștinismului. Biruitor mereu a ridicat în toate părțile

Moldovei, altare de rugăciuni, mărturie rămasă și pînă azi, ale căror odoare scumpe, ale căror morminte, ale căror clopotniți vechi și ale căror chemări de aramă, ne trezesc în sulete și înimi: trecutul cel mai glorios al

Moldovei. Avut-au Ștefan, ochi albaștri și mic la stat era, dar mare la fapte. S'a suit în scaunul domnesc din Suceava, în Joia-Mare a anului 1457 și s'a stîns ca un apus de soare în anul 1504, ziua de 2 Iulie.

RADIOFONIE LA SATE ?

Poporul românesc, vedem că de ce merge, de ce în sînul său se introduc mijloace noi de existență, pe de altă parte mijloace de îmbunătățire.

1) În primul rînd, vedem ramificații noi de cale ferată, prin localitățile unde nu a fost de loc. Așa s'a propus legătură între Tulcea și Babadag, Brașov - Nehoiși; Chișinău Căineni etc. Apoi repararea șoselelor și a podurilor. S'au propus comenzi pentru locomotive, pentru bunul mers al trenurilor și spre a evita nenorocirile de la C. F. iar pentru ca iarna să nu mai fie înzăpeziri de trenuri, să se comande pluguri pentru curățirea liniilor. Bune propuneri și necesare intereselor țării.

2) Pe urmă alta. Domnul Ministru de interne a dat o circulară tuturor prefecturilor de județe, prin care propune ca în fiecare comună să se instaleze un aparat de radiofonie, care se va plăti din fondurile comunei. Deci fiecare sat de acum va avea radiofonie. Cu un cuvînt fiecare sătean va putea fi pus în curent, cu tot ce se petrece la oraș și mai cu seamă în Capitala Țării; apoi pe calea aceasta, va putea și el să asculte o muzică plăcută, o conferință frumoasă, cu privire la gospodărie. Va putea fi oricine în curent cu toate propunerile din țară. Deci, fiecare, fie învățat, fie neînvățat, își va căpăta o cultură specială și aceasta fără muncă, în orele libere. Va veni dela treabă, de unde va și avea timp liber, în orice zi va fi, se va duce la școală sau în localul unde va fi așezată această minunăție și

va putea asculta stînd într-o bancă, foarte bine.

Va auzi marii oameni de stat vorbind, profesorii renumiți finând lecții chiar pentru ei; va auzi artiștii cei mai mari ai noștri declamînd.

Aceasta va fi ușor de realizat, pentru că, după cum se spune un aparat din acestea ar costa, nu tocmai scump, dela 5 pînă la 30 mii lei, plătiți din fondurile primăriei.

De l' bun lucru și acesta dar, așa o fi ?

3) În altă parte alta.

Cîteva comune din Județul Constanța n'au ce mânca, din care cauză oamenii sînt nevoiți să se hrănească cu fel de fel de buruieni și rădăcini, cauzându-le diferite boale. În alte comune din Moldova, prin jud. Covurlui sînt multe sate bîntuite de secetă și lipsiți cu desăvîrșire de hrană.

Însă printr-o societate, organizată de Ministerul Muncii și al cooperației li s'a trimis porumb, însă... nu era bun de mîncare ci stricaț, din care cauză li s'a luat înapoi.

4) Iată deci ce măsuri ar trebui să se ia mai întîi. A-provizionarea satelor cu hrana necesară și bună. Să se introducă la sate mașini agricole ca: tractoare pentru desfîndatul pămîntului, mai ușor și mai des, de unde va veni și producția de recoltă mai mare. Căci e lucru constat, că dacă pămîntul e desfîndat mai de multe ori și bine și recolta va fi mai abundentă. Vor trebui aduse și celelalte unelte de agricultură mai perfecționate căci acestea aduse înseamnă progresul țării. Ce folos va fi, cînd săteanul va avea radiofonie, iar acasă copiii vor plînge de foame ?

Toate deci la vremea lor. Întîi lucrul de căpetenie și apoi distracțiile.

Vom mai reveni.

Diac. V. FUSCU

Vorbe cu tâlc

Destăinuirea unui secret este fapta celui cărui i l'am încredințat.

(La Bruyère)

Secretul cel mai asus este acela pe care nu l'am spus nimănui.

(Vechii moralisți)

Ca să vorbești bine, trebuie să vorbești puțin

(Cristina, regina Suediei)

Spui tot de vorbe bune, urât caracter.

(Pascal)

Volta a fi vorbii de biné, nu vorbiți niciodată de rău pe nimeni.

Clevetirea este lașă, ea se luptă totdeauna cu un absent.

(Blanchard)

Omul cîntîl își jace o lege, de a se ține de promisiunea cea mai mică, ea mai ușoară; cîcî îndată devine necredincios în promisiunile mai mari, dacă nu este cîntîl în cele mici.

(Blanchard)

Trad. de Ad. D. F.

Concursul „Culturii Poporului” despre tema: MUNCA ȘI METODA EI

În cielce privește cultivarea omului spre muncă, în țara noastră trebuie să ne cărmuim de două puncte de vedere. Trebuie mai întîi s'o privim în general, ca însuși materialul pe care avem a-l mînuși, iar apoi trebuie s'o privim în amănunt, pentru a mînuși cum trebuie acest material odată dobîndit.

1. Cel dintîi punct de vedere este să cultivăm lumea să lucreze munca, drept izvorul unei stări fiindcă omul care muncește nu are nevoie să răpească lucrul altuia; drept temelie a civiției, fiindcă cine muncește din roada muncii sale prețuiește mai mult și pe a altuia și nu-și bate joc de ea; drept temelie, apoi și a sănătății, fiindcă muncitorul își întrebuințează viața în hîrnicie, iar nu în lenea din care se nasc atâtea vijii.

Deși noi suntem fără de oameni care am trăit din sudoarea frunții și încordarea brațelor, totuși munca nu e privită cu plăcere, ci cu silă. Omul caută să scape de ea. Se duce spre dînsa numai nevoit și i se pare mare ispravă și strănicie pleacă dacă se poate lenevi. La tocmește lucrătorii la o treabă oarecare, și ai să vezi ce încet se mișcă și cum stau, îndată ce nu te uiți la ei. Privește o ceată de lucrători ai Primăriei, fie în București fie alurea, și ai să vezi ce alene mișcă sapa în mîna.

Nici țărănul nu privește munca cu plăcere. E bucuros de câte ori nu are nevoie să muncească. Deci munca nu este privită cu dragoste și nici nu este văzută cu vrednicia ei, ca temelie a atît de bunuri morale și materiale pe care le-am pomenit mai sus. Doar la zile mari dacă auzim pe om spunînd că «a munci nu este rușine», semn rău că se poate auzi o asemenea vorbă, dovadă că sunt destui care se rușinează a munci și e nevoie s'o spuie.

Nu țăr-ar plăcea să te vadă cineva tînd lemne acasă la tine, sau cu sapă în mîna răsturnînd brazde, în gură nu, dar în gînd oamenii se rușinează a munci. Nu-i vedem mai încărcăți pe stradă și le place să tot aibă sluga după ei.

Asta e una, s'o vedem acum pe a doua!

2. Să luăm partea aceasta ca isprăvită, că toată lumea e deprinsă a munci și că simte și plăcere. Încă nu s'a isprăvit totul. Căci de fapt, noi avem destui oameni care muncesc și care, dacă nu de plăcere, dar s'au deprins. Și apoi, intru cît nevoie nu te lasă, trebuie să muncești. Chestiunea însă nu e isprăvită numai cu faptul că, de voie de nevoie, oamenii muncesc și deci nr. 1 e dezlegat. Nu. Ce se muncește nu se muncește bine. Avem munca, multă puțină cîtă este, dar nu avem rînduiala ei, socoteala ei. Se muncește de-a scîparea, de mîntuială, de umplut nevoia, de pus laț lucrului. Nu este grija de a face bine ce faci.

Priviți ce lucrează oamenii Primăriei. Oriunde vor strica ceva dintr'un trotoar care n'a mai fost stricat pînă atunci, să știți că nu mai fac la loc cum a fost. Eu bag-de-seamă aceasta pe fiecare zi.

Despre soldații noștri din armee călări și se spune că învață la cazarmă cum să poarte grija de cal. Cînd se întorc acasă însă, pe ai lor li țîn tot rău, cum au apucat. Buna îngrijire se pare o scornitură boierească.

Uite, chiar acum cînd scriu, îmi aduce un băiat mașina de scris, care a fost dată la o mică

reparație și s'o mai curățe s'o mai unșă.

— Ei, a curățit-o, mă ?

— Nu, a reparat-o numai într'un loc, dar n'a curățit-o, n'a unș-o.

Vedeți ? Parale a luat, dar treabă a făcut numai pe jumătate. Să știți că nu e pretutindenea așa. Dacă dai ceva la dres în străinătate, poți să primești înapoi marfa cu ochii închiși. E dreașă așa cum ai tocmit.

La noi nu e intrat în deprindere ca, ce faci, să faci cum se cade. Aceasta se întinde la toate muncile noastre și, mai înainte de toate, la munca de temelie a accei țări, care e plugăria. De aici sîrăcie și scumpețe. Ce nu se muncește bine nu se cum-pără bine, nu ține mult, nu ro-dește mult. Țarina noastră, muncită cum se cade, ar rodi înzecit și nu ar mai fi atît de primej-duita la secete. Față de uscă-ciunea de astăvară, mai cu sea-mă de cea din Basarabia, băr-bați cu învățătură plugărească au scris, și noi am citit, că se-ceta nici pe departe nu era așa de primejdoasă, dacă oamenii ar fi arat adînc și dacă, prin a-ceasta, semănătura avea rădă-cină mai adîncă. Din lucrul rău făcut, iată urmări nenorocite pentru o țară întreagă. E foame în Basarabia, pentru că se mun-cește molatec și fără grijă de a face treabă de teme.

Nu este altfel nici în industrie. Ce țî vine din străinătate e mai bun, ce e lucrat la noi e mai slab. La acelaș număr de oameni, lucrează mai bine și mai mult în străinătate decît la noi. Aici se lucrează ca în Orient, adică mai leneș.

Mi s'a povestit că, la Arsenalul Marinei dela Galați, s'au adus lucrători din Bucovina, ca să facă treaba mai iute. Au venit și au făcut lucru bun. Dar au trebuit să plece de răul celor localnici, care nu puteau suferi să vadă pe alții lucrînd mai cu spor. Trebuiau mai întîi să tragă două fumuri de țigară și apoi să puie mîna pe unealtă.

Este un lucru povestit de mulți că mai scump te costă să-ți ridici o casă cu lucrătorii dela noi decît cu italieni. De ce ? Ai noștri lucrează mai încet. Te țîn mai lung pînă isprăvești și tere lucru mai de mîntuială.

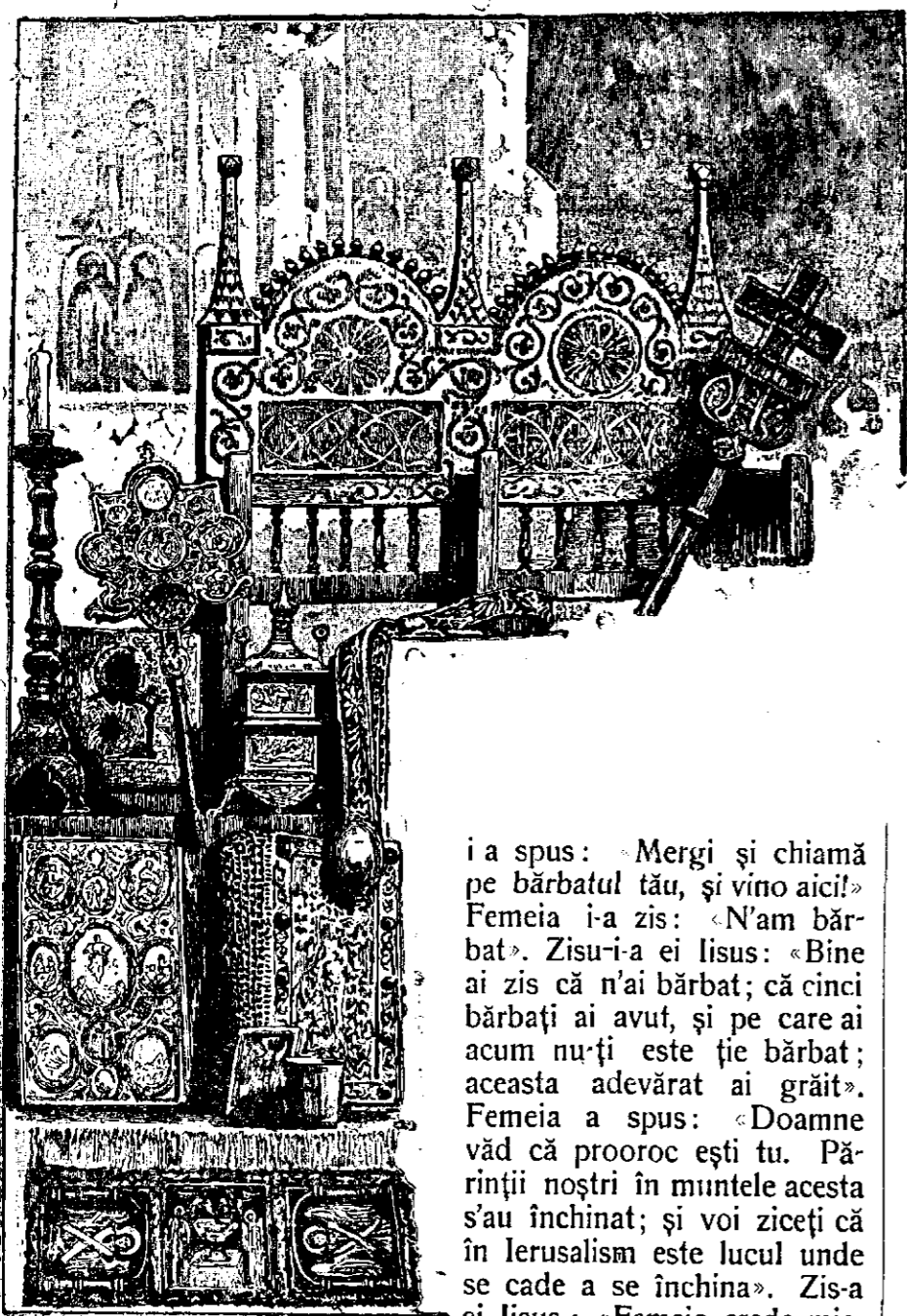
3. Deci în aceasta este de adus a mare îndreptare, cu privire la muncile dela noi. Trebuie să facem educațiunea muncii, pentru că munca să fie iubită și apoi pentru că să fie bine îndeplinită. Să trimbițăm cîntea muncii, dar și rînduiala ei. Să cerem muncă cu metodă. Pentru aceia din școală să ne apucăm să luminăm pe copii asupra acestei întrebări, fiindcă altfel țara țînjește grozav din pricina muncii fără socoteală și de mîntuială. E nevoie de pus ceva în însuși învățămîntul școlar.

Ziarul *Cultura Poporului*, cîntîrînd ce mult înseamnă această latură a vieții noastre, socotește de bine să deschidă larg această discuțiune. De acela e deschide un concurs în această privință, cu privire la mijloacele cele mai bune de a se îmbunătăși felul muncilor din țara noastră. Să ni se prezinte articole, care se vor publica aici, despre mijloacele de a lumina mînișle și a turna în deprinderile oamenilor plăcerea și dorul de a face cît mai bine lucrările care li se încredințează, fiind vorba de orice fel de muncă: plugărie, industrie, mici meșteșuguri și orice îndeletniciri manuale și intelectuale.

Se rînduiesc 3 premii: unul de 2000 lei; altul de 1000 de lei, iar al treilea un abonament la acest ziar. Lucrările se primesc pînă la 1 Iulie a. c.

VORBIREA LUI IISUS CU SAMARINEANCA

(Matei 4,12; Marcu 1,14; Ion 4,1-12)

După ce a fost prins Ioan dacă a înțeles Domnul că au auzit Fariseii că Iisus mai mulți ucenici face și botează decât Ioan (măcar că nu însuși Iisus botează, ci ucenicii lui), a lăsat Iudeia și s'a dus iarăși în Galileia. Și trebuia să treacă el prin Samaria. Deci a venit în cetatea Samariei, care se chiamă Sihar, aproape de locul pe care l'a dat Iacov lui Iosif, fiul său. Și era acolo puțul lui Iacov, iar Iisus, ostenit fiind de călătorie, ședea așa, la puț și era ca la al 6-lea ceas (ora 12 la amiază). A venit o femeie din Samaria să ia apă și i-a zis ei Iisus: «Dă-mi să beau!» Că ucenicii lui se duseră în cetate să cumpere hrană. Deci a zis lui femeia Samarineancă: «Cum tu, Iudeu fiind, ceri dela mine să bej, femeie Samarineancă fiind eu? Că nu se amestecă Iudeii cu Samarinenii». Răspuns-a Iisus și i-a zis ei: «De ai fi știut darul lui Dumnezeu și cine este cel ce zice ție: dă-mi apă să beau, ai fi cerut dela dînsul și ți-ar fi dat apă vie». Atunci a zis femeia: «Doamne n'ai nici cîntură și puțul este adînc; de unde dar apă vie? Au doar tu ești mai mare decît Iacov, părintele nostru care ne-a dat puțul acesta? Iisus i-a răspuns: «Tot cel ce va bea din apă aceasta, va înseta iarăși; iar cel ce va bea din apă, pe care voi da lui, se va face într-un dînsul izvor de apă sălătătoare întru viață veșnică». Zisu-i-a lui femeia: «Doamne dă-mi această apă ca să nu mai însetez, nici să mai viu aici să scot». Atunci Iisus

i a spus: Mergi și chiamă pe bărbatul tău, și vino aici! Femeia i-a zis: «N'am bărbat». Zisu-i-a ei Iisus: «Bine ai zis că n'ai bărbat; că cinci bărbați ai avut, și pe care ai acum nu-ți este ție bărbat; aceasta adevărat ai grăit». Femeia a spus: «Doamne văd că proroc ești tu. Părinții noștri în muntele acesta s'au închinat; și voi ziceți că în Ierusalim este locul unde se cade a se închina». Zisu-i-a ei Iisus: «Femeie, crede mie, va veni vremea, cînd nici în muntele acestea, nici în Ierusalim vă veți închina Tatălui. Voi vă închinați căruia nu știți; noi ne închinăm căruia știm; că mintuirea din Iudei este. Ci va veni vremea și acum este, cînd închinătorii cei adevărați se vor închina Tatălui cu Duhul și cu adevărul; căci Duh este Dumnezeu, și cei ce se închină lui, cu Duhul și cu adevărul se cade să se închine». Femeia i-a zis: «Știu că va veni Mesia, care se chiamă Hristos; cînd va veni acela va spune nouă toate». Zisu-i-a ei Iisus: «Eu sînt, cel ce grăiesc cu tine». Și atunci au venit ucenicii și se mirau că vorbea cu femeia; iar femeia alăsat ciutura și s'a dus în cetate și a spus oamenilor: «Veniți de vedeți om, care mi-a spus mie toate cîte am făcut; nu cum va acesta este Hristos? Deci, au eșit din cetate și veniau către dînsul.

Intre acestea ucenicii îl rugau pe Iisus: «Ravi, mîncîncă». Iar el a zis: «Eu mîncare am a mîncă, pe care voi nu o știți». Iar ucenicii grăiau între ei: «Nu cumva i-a adus lui cineva să mîncîncă? Zisu-i-a lor Iisus: «Mîncarea mea este să fac voia celui ce m'a trimis pe mine și să săvîrșesc lucrul lui».

Iar din cetatea aceia mulți din Samarineni au crezut într'însul pentru cuvîntul femeii, care mărturisise.

Deci după ce au venit la dînsul Samarinenii, îl rugau să rămîie la dînsii și a stat două zile. Și mult mai mulți au crezut pentru cuvîntul lui, că acesta cu adevărat era Hristos, Mîntuitorul lumii.

Răvașe Educative

Cine este fericit

Dragă Neagule,

Imi scrii că ai un serviciu greu că nu-ți ajunge leafa ca să-ți întreții familia, că șeful tău nu vrea să te avanseze, că ești cam boteag d'o mână, totuși tu ești fericit...

Aide vino, vreau să te revăd pe tine, care avînd atâtea pe cap, zici că ești fericit. Deșteaptă-te din visuri și o dată, măcar o singură dată spune-mi cum ai fost, ce ai simțit în minutul cînd fericirea a coborât în căminul tău, a licărit pe fața ta, a intrat în sufletul tău?

Ce formă, ce față, ce gust are fericirea, răspunde tu care ai văzut-o. Strigă, cum era, ast-fel ca muritorii toți, până la capăt de pămînt, să te audă și din om în om, din gură în gură să se știe că ea între noi a poposit, ca fîiță omenească, pe ea, al cărui chip până azi — încă nimeni nu l'a văzut, pe ea ale cărei urme pe pămînt — până azi nu se dovedesc, tu o cunoști!

Strigă, vorbește tare și deslușit, regii din palate, săracii din bordece, călătorii de pe mare și de pe uscat să te înțeleagă; omenirea întreagă s'alerge și să te cunoască pe tine, acela care de Dumnezeu ai fost ales, ca să te nsoțești cu fîca cerului. Fericirea.

Priveste-ne pe toți bine și cu deamănuntul, vrem să te vedem toți, ce corp, ce mâini, ce ochi, ce gură, și mai ales ce minte ai tu cel care ai înțeles-o, ai simțit-o. Spune... te ascultăm, cu luare aminte, iată, nici unul măcar, ca să nu turbure liniștea, nu sultă, nici unul!

Cum era soarele, cerul, în ziua cînd ai văzut fericirea? Cum

era luna și stelele, lucealărul dintr'acea noapte? Înflorau florile, curgeau râurile, cântau pasările, sau totul făcuse, pe dînsa ascultînd-o?

Lumină în jurul ei se făcuse, sau strălucirea sa te-a orbit; iar tu, numai din visuri, ai făurit-o? Era înaltă, ori mărunță, mică ori mare, puternică, plîpîndă, urîță, frumoasă, grasă, sau uscată și înșirată schelct cu moartea?

Răspunde? Cum vine? Cum umblă? Umblă n'cet ca buala, sau iute ca fulgerul? Pășește, sau zboară?

Cugetări

Și darul cel mai mare — ajunge mic, Cînd darul' face omu de nimic.

Iubirea-i fermecată:
Din om ea face o fiară
Și fiara'n om pe dată
O poate face iară.

Lucșoșilor le zic: Vai lor!
Ca și celor cari, de foame mor.

Prin adevăr să știi
Că birui mii de draci.
Prin adevăr, din diavol,
Un om de treabă faci.

Cu liniște să mergi, la pas, pe jos,
De vrei să sui un deal prăpăstios.

Vorba cuminței lăudată
Dar mult mai este pîn'la faptă.
Prin muncă șosteneală
Scoți totul la iveală.

Shakespeare
1564-1616

Baba Vișa

Badea mi s'o lăudat...

Cor. mixt.

(Cîntec popular, cules de A. Voevidca) Armonizat de Eusebiu Mandicevski

1) Badea mi s'o lăudat
Că e putred de bogat
Vite vîndute
Parale pierdute
Ce mai avere măi!

Fumuri în cahla
Cenușă în oală
Ce mai avere măi!

Goboace mistrețe
Ce mai avere măi!

2) Mă iau și mă bag în tindă
Tinda-i fără nici o grindă

3) Dă'n poiată și'n coteș
Nici purcel nici huhurez
Gâște și rețe

4) Bade cu averea ta
Dracul poate a te lua
N'ai ce aprinde
Dar nici n'ai ce vinde
Ce mai avere măi!

CELE 9 FERICIRI EVANGHELICE

Dacă oamenii își caută fericirea nu unde se găsește ea cu adevărat, ci în lucruri peritoare și înșelătoare, precum în deslătări, în avere, în slavă deșartă, cum am văzut; și dacă, pe de altă parte, Domnul Hristos ne arată că fericirea se găsește în cu totul pe alte căi, căile în care punem gîndul către Dumnezeu la temelia vieții noastre; și dacă am văzut, în scurt, că Domnul ne-a arătat 9 chipuri sau feluri de purtare prin care găsim fericirea, — să trecem să vedem mai în amănunt care este fericirea pe care Domnul Hristos ne învață s'o căutăm.

De oarece fericirea este năzuința tuturor oamenilor și nu este niciunul care să dorească a fi necăjit și amărât — și Domnul Hristos și-a pus învățătura despre fericire chiar la începutul propovăduirii Sale. Din lungul și al învățăturilor Sale, pe care le-a rostit vreme de 3 ani și jumătate înaintea ucenicilor și a poporului din vremea aceea, mai înainte de toate, a vorbit despre chipul de a fi fericit, în întinsa vorbire rostită în Galileia și pe care o numim *Predica de pe munte*.

Pe aceasta Sfîntul Evanghelist Matei apucîndu-se a o înșira, scrie:

Iar văzînd pe neroade, (Domnul Hristos) s'a suit în munte; și șezînd el, au venit către dînsul ucenicii lui. Și deschizîndu-și gura sa, îi învăță pe ei, zicînd:

1. Fericii cei săraci cu duhul și a acelora este împărăția cerurilor. 2. Fericii cei ce plîng că aceia se vor mîngia. 3. Fericii cei blîzi, că aceia vor moșteni pămîntul. 4. Fericii cei ce flămînzesc și inșetoșează de dreptate, că aceia se vor sătura. 5. Fericii cei milostivi, că aceia se vor milui. 6. Fericii cei curați cu inima, că aceia vor vedea pe Dumnezeu. 7. Fericii făcătorii-de-pace, că aceia fiii lui Dumnezeu se vor chema. 8. Fericii cei izgoniți pentru dreptate, că a acelora este împărăția cerurilor. 9. Fericii veți fi cînd vă vor ocări și vă vor goni și vor zice tot cuvîntul rău împotriva voastră, minșînd pentru mine. Iată întreaga scară a fericirii,

pe care Domnul Hristos a înșirat-o pentru învățătura noastră, și acum să ne silim a pătrunde mai bine întru aceasta, pentru a o cunoaște mai temeinic și a învăța care este calea cea mai înțeleaptă de a ajunge la fericire. 1. În lumea de azi, s'a răspîndit părerea că omul va fi cu atît mai fericit, cu cît va ști mai multe lucruri și cu cît mîntea lui va fi mai înarmată pentru a le înțelege. De aci temeiul mare, pe care noi îl punem azi pe învățătura, și mulțumirea mare pe care o simte cineva cînd se spune despre el că e deștept și aude că oamenii vorbesc de el ca atare. Și e adevărat că mîntea omului, fiind dar dela Dumnezeu, trebuie luminată cu fel de fel de cunoștințe, pentru ca să înțelegem mai deplin măreția lui Dumnezeu. Dar în însăși puterea mîinții omului și în armătura cu care el se întărește, zace și o ispită.

Este ispită de a te trîli cu priceperea ta și cu știința ta. Sunt destui oameni care, dacă au ajuns la oarecare luminare a minții, și s'au suit cu învățătura mai mult ca alții, încep să disprețiască pe semenii lor și să-i privească de sus. Deci ceiace ar trebui să fie o podoabă, ajunge a fi o scădere și o pricină de răceală între oameni.

Pentru a înlătura această primejdie, învățătura Domnului Hristos este: Fii săraci cu duhul, adică, oricît ai fi de luminați de învățări și cu oricîtă minte ai fi dăruții de Dumnezeu, fiți tot ca și cum n'ai ști. Fiți tot umiliți pentru pușinul pe care l'știți, fiindcă oricît am ști, este așa de pușin față de nemărginirea necunoscutului pe care nu-l putem cuprinde cu mîntea noastră. Cu cît știm mai mult, cu atîta mai mult trebuie să ne dăm seamă ce slabă e știința noastră și că

Români îmbrățișați meseriile

Apel către Directorii școalelor secundare și factorii intelectuali dela sate

Aspirațiunile noastre pe terenul industriei și comerțului au început a-și crea calea adevărată apropiîndu-se mereu de scopul dorit ca și elementul românesc să ia parte activă în industrie și comerț. Propaganda pentru îndrumarea băieților români la industrie și comerț și-a avut efectul dorit. Tărani români încep a înțelege că fericirea băieților lor nu este a se căuta numai de a rămănea la coarbele plugului; adevăratul izvor de bogăție fiind industria și comerțul.

Orașul Timișoara a înființat cămine înrolînd tinerii vîlștari ai satelor noastre la industrie și comerț, în vederea adevăratei naționalizării a industriei și comerțului nostru. În satele românești există un mare contingent de băieți, cari sunt avizați din cauza sărăciei de a merge în servicii ca simpli servitori, și ca servitori și oameni săraci a rămănea toată viața. De ei profită numai capitaliștii pe cînd băieții dați în cămine la comerț și industrie după o ucenicie de 3-4 ani ieșind calfe, fiind bine plătiți după 5-6 ani de practică însușindu-și o dexteritate completă în cariera lor, pot să se stabilească într'un loc și să exercite meseria de negustori și meseriași. Cei mai deștepti și inteligenți devin oameni cu vază socială și cu bună stare materială.

Căminele pot primi un strîns număr de elevi. În căminele de ucenici însă se primesc elevi a-i căror părinți se îngrijesc de veșmintele lor de corp pe întreaga durată a uceniciei.

Maștrii din oraș și județ însă ne cer zilnic băieți dîndu-le acasă la dînsii întreținere și îmbrăcăminte. Iată o ocaziune bine venită de a plasa peste 300 de băieți lipsiți de mijloace, a-i căror părinți nu sunt în stare nici de a le da îmbrăcăminte necesară. Plasarea acestor elevi se face de către societatea «Meseriașul» societate de in-

curajare a elementului românesc la industrie și comerț din Timișoara, care societate va trimite un delegat care îi va duce la locul unde vor fi plasați, leagă contractele cu patronii respectivi și îngrijesc de dînsii, a fi tratați bine și de a însuși meseriile pe care și le vor alege. Elevii aceștia vor sta în legătură de corepondență permanentă cu societatea, iar tot la 2 luni elevii vor fi inspectați de către delegații societății la domiciliu patronului spre a se convinge că patronii nu folosesc cumva elevii și la alte lucruri. Interesându-se mai aproape de referințele de trai și de îmbrăcăminte lor.

Doritorii de a fi plasați în acest fel la patroni, se vor prezenta fără cerere la Direcțiunea Căminului de ucenici No. 1 Timișoara Cetate, Piața Tepeș Vodă No. 2. La prezentare băieții vor aduce extractul de botez dovedind că au împlinit vârsta de 14 ani și certificat școlar dovedind că au absolvit cel puțin 4 clase primare, certificatul medical dovedind că sînt deplin sănătoși.

Rugăm factorii intelectuali dela sate a ne trimite cîți mai mulți băieți isteți, sănătoși și bine desvoltăți, pregătîndu-i sufletește de a iubi meseria la care vor fi plasați și să nu-și părăsească maestrul fără motive.

Băieții vor aduce cu sine un rînd de haine negre, 2 cămăși, și 2 perechi indispensabile, una pereche de ghete 2 ștergare, 2 perechi de ciorapi, 3 batiste și rechizite, de mîncare.

Părinții sau tutorii vor trimite și o declarație prin care se învoesc ca băieții să fie plasați la acea meserie, ori în oraș sau județ, unde Societatea îi va afla buni și la cea de vor fugi fără motive dela patroni, vor restitui patronilor cheltuielile avute cu îmbrăcăminte lor.

Ștefan Vulpe

Primejdia Alcoolismului

Nu de mult, toate gazetele, care apar zilnic, ne aduceau știrea, că după o statistică făcută din îndemnul I. P. S. Mitropolit Pimen al Moldovei, locuitorii țării noastre sînt majoritate cuprinși de vițitul beției.

Toate închisorile sînt pline de criminali, din pricina băuturii. Dintre tinerii chemați la recrutare 25 la sută sînt respinși din cauza urmărilor alcoolismului; 44 la sută dintre copiii născuți de cei stăpîniți de viciul beției, mor încă din pruncie, iar cei ce trăiesc, sînt epileptici și cuprinși de alte boale.

Tuberculoza a început să facă puștiri în creștere, pentru că este lucru stabilit că 30 pînă la 80 la sută dintre bețivi devin tuberculoși.

Cu privire la nașteri, scria că din 500 de mii, care este numărul nașterilor dintr'un an

la noi în țară, 47 la sută din aceștia mor mai înainte de a împlini vârsta de cinci ani, din aceeași cauză că sînt născuți din părinți alcoolici.

Apoi mai sînt și alte boale provenite din cauza beției, din a căror cauză 40 la sută zac în spitale.

Acest vițiu, care stăpînește poporul nostru, are foarte mare influență asupra creșterii numărului său și acesta este un rău din cele mai mari.

În țară avem 58 de mii de circume și 245 de fabrici de spirit. În anul 1926 s'a cheltuit pentru băuturi, nu mai pușin de 16 miliarde lei, care sumă pusă pe cap de locuitor ar fi 900 lei de fiecare.

Deci, iată lupta intensă care trebuie dusă fără înțetare și în pripă aceasta să fie: Stîrpirea acestei plăgi, cu micșorarea numărului circumilor și fabricilor de alcool, căci dacă nu acuma, mai tirziu va fi prea tirziu. D. F.

nu avem de loc pricină să ne mai lălm față de alții. Pe de o parte, să nu ne necăjim că știm așa de pușin, fiindcă nu putem ști toate; iar pe de altă să nu disprețuim pe alții că știu mai pușin decît pușinul pe care-l știm noi. Să avem modestia minții, gîndindu-ne că tot ce avem ca putere a gîndirii nu este delă noi ci din darul lui Dumnezeu; iar că și atîta cît avem sunt abia biete fărîme. Aceasta este sărăcia cu duhul. Oricît ai ști, să te simți tot sărac în știința și priceperea ta.

Omul care este umilit și nu face mare zarvă pentru priceperea și știința sa, își are în aceasta și o bună temelie de a fi fericit, căci nu se va ciocni cu oamenii din pricina aceasta. El va da totul pe seama lui Dumnezeu și cu aceasta nu va simți turburarea înțînării că știe mai mult ca alții și nu va intra în cereri din pricina aceasta.

2. Fericii cei ce plîng, că aceia se vor mîngia. Omul care crede în Dumnezeu și e cu nădejde în El nu privește lumea aceasta drept capătul tuturor lucrurilor. În sinul ei, putem avea griji și înfrîstări. Dacă vedem tot cuprinsul vieții numai în cît găsim în lumea aceasta, nu putem fi dect neluciferici. Dar cînd știm că acestea de acum sînt trecătoare, putem simți durerea pentru necazurile noastre, dar și mîngîierea. Ne vom zice: Eh! sînt lucruri ale vieții de acum, dar nu rămîn toate așa. Plîngem acum dar lumea e a lui Dumnezeu și ne va orîndui El altă stare.

Deci omul poate fi fericit prin nădejdea în Dumnezeu. Lucrurile pot fi strîmbe o clipă, dar te străbate gîndul că ele se îndreaptă. Dumnezeu nu poate lăsa ca, în lumea dreptății Sale, ele să fie strîmbe.

(va urma)

Păcate trăite

Moda, bat'o focul

O mare pacoste care ne stăpânește satele noastre, care din ce în ce i-a proporții amenințătoare și care pacoste roade ca un vierme neadormit din fundul iadului, este și cea a modei de azi care își lasă lacrimi de durere și de rușine.

S'a dus din cele multe obiceiuri a poporului nostru s'a dus și frumosul portului. Vedem fete cu fusta scurtă chiar mai sus de genunchi, cu pieptul gol, mâinele goale (umbra cu pieptul gol deschis vrând parcă să arate că nu s'atoare nimănui cu nimic) încât vreau să se asemene Evei, care umbla cu Adam în pielea goală prin rai. Pe Eva așa a lăsat Dumnezeu și atunci nu avea cu ce îmbrăca și tot încă Eva și cu Adam își acopereau cu vița Atarui acopereau cu vița de vie ori altevea părți din trup. Dar acum după atâtea mii de ani dela facerea lumii, tot așa s'a ne purtam?

Vedem eum fetele noastre își mănâncă fețele cu diferite vopseluri, de parcă ar fi pereți de vâruit ori cisma, sau mai bine zis vor să semene oamenilor de pe la comedii. Cu aste fleacuri, femeile caută să ne înșele, pentru a crede că sunt frumoase, dar se înșală grozav.

Se știe însă că orice față vopsită arată nesinceritate și deci nu poate să atragă pe nimeni care-i serios. Și cine credeți că ne introduce modele acestea cu rochia scurtă, părul tăiat (de parcă ar fi strășnicie) și fețe mănijite? Femeile zise «culte» dela care sunt copiate și care ne introduc acestea, al căror cultură, ne dovedește a fi nimicnicie.

Oare asta dovedește că suntem în secolul al 20-lea? Dar peste un secol ce «păcate trăite vor mai fi? Luxul și gătețele din cale afară și boitul pe față arată prostia omului, iar nu deșteptăciunea lui.

Să i-a aminte fetele noastre, care multe, multe din ele și-a părăsit frumoasa haină românească, că citurile putrede și boite fără gust, storc cel din u-mă ban, muncit cu sudori de părinții lor.

SIMFONII DIN TRECUT

versuri de cunoscuta scriitoare DOAMNA SMARA, se găsesc de vânzare la Redacția ziarului «Cultura Poporului». Str. Regală No. 16. Prețul 80 Lei

Nu uit a arăta aci, că, anul trecut vizitând mănăstirea Putna (Bucovina) unde e înmormântat Ștefan cel Mare, am văzut și mi a plăcut foarte mult, flăcăii și fete în portul național jucând jocuri naționale. Parcă semănau cu niște feți frumoși din povești.

Mai vedem prin satele noastre multe fete cu părul tăiat scurt. Ele uită că părul lung și împletit este o po-doabă, este om frumos și asta dovedește bun simț. Acele fete care și tunc părul greșesc foarte mult, întrucât nu e plăcută moda nouă care-i «fără unt și fără ouă». Deci, nimic nu e mai plăcut ca ceia ce este natural, simplu și nesilit.

După o fată cu părul tăiat nimenea aproape nu se uită, dar după una cu părul lung toți o admiră. O fată cu adevărat creștină, nu-și taie părul, nici fața nu și-o mănjește, căci vopseau, nefiind nici căci vopseau, nefiind nici sănătoasă și nici lucru frumos nu e.

Acum câțiva ani în urmă am fost la Oradea, acolo toate unguoacele le-am văzut cu părul lung și fețele nevopsite. O frumusețe era să le vezi.

Părinții care-și au mai întâi răspunderea fiilor lor, trebuie să i-a aminte și să nu stea, cu ochii închiși, lăsând copiii de capul lor.

De asemenea preoții nu trebuie să fie nepăsători, față de această stare de lucruri, care privește viața noastră. Prin predicile lor — dacă le mai țin — pot combate luxul, arătând că părinții căștigă cu greu și ușor se poate duce pe nimicuri de lux și găteală.

Nu de mult am citit într'un ziar că la o fată dintr'un oraș al Germaniei care i-a degerat pulpele, întrucât a umblat în ciorapi subțiri iarna, a trebuit să i-tae pulpele degerate pentru a nu se cangrena de tot.

Câte n'o fi degerat și la noi!

Apoi reamintesc aci știrea dată de încă un ziar care a arătat într'un număr al său, cum o fată din Varșovia, venind la biserică cu rochia scurtă, credincioșii au tăbărit asupra ei rupându-i costumul.

Un frizer din orașul Brixton (Anglia) de câțiva ani refuză să tundă pe femei. El fiind un adept al bibliei, le amintește cuvintele Sf. Apostol Pavel care zice: «Cinstea acelei femei care poartă părul lung».

Apoi bine a făcut ministrul școalelor al Italiei, care printr'un ordin al său, pune în vedere învățătoarelor și elevelor că sunt datoare să vină la școală îmbrăcate în rochii drepte, în felul celor monahale, acoperind genunchii, închise până la gât și cu mînci lungi.

Părinții să i-a aminte.

M. Gh. Bălan Buzeni

Navele Mărilor

ISTORICUL NAVELOR

de D-l Comandor Buchholzer

(«Pe drumul albastru au venit minunile vieții»).

Blasco Ibanez

Historicul instrumentelor de navigație. În Mediterana, leagănul civilizației și deci al construcțiilor navale, navele își regulau mersul lor după maluri, iar dacă le perdeau din vedere, navigau după astre și constelații.

Piloții cunoșteau pe din-afară toate listele stelelor care trebuiau urmate, oră cu oră, după anotimp, ținând prova pe ele ca să poată merge de la un puuct la altul pe mare.

În secolul V, navigatorii din țările nordice, întrebuințau corbul. Această pasare n'are simțul porumbelului, de a se orienta și a-și lua direcția coțelului unde a fost crescut, dar are simțul de a lua direcția unde uscatul e mai aproape. Dacă se dă drumul unui corb după câteva zile de navigație, și el se întoarce înapoi adică de unde a pornit nava, înseamnă că în aceea parte este uscatul, de la altă direcție înseamnă că acolo uscatul este mai aproape.

Deși în timpul faraonilor, se vindeca boala de nervi cu praf de magnet, și chinezii cunoșteau acum 3000 de ani piatra care arăta constelația nordului, totuși busola a venit mult mai târziu. Ea a fost adusă de Arabi, care au luat-o de la Chinezii prin secolul al XII-lea.

La început era un ac magnetic, plutind pe niște plute mici în un vas cu apă. Pe urmă acul s'a pus pe un pivot ascuțit în o cutie și s'a numit «busolă» dela cuvântul sicilian «busula» care înseamnă cutie mică.

Pe la anul 1400, Englezii au numit-o «Compass» adică circumferință, căci peste acele magnetice, legate și suspendate de un vârf ascuțit, s'a lipit o hârtie circulară, pe care se scriau de la nordul acului, împrejur, cele 360 de grade ale circumferinței.

Busola însă nu era suficientă, trebuiau și hărțile marine. Principiul admis atunci, era simplu.

Se punea pe hartă diferite puncte ale coastei, așa încât liniile care le uniau, arătau scris pe ele ce drum trebuie se țină la busolă, și ce distanță sau câte ore trebuie să mergi de la un puuct la altul. Se urma deci drumul arătat, și când se zăria coasta, începea recunoașterea punctului unde s'a ajuns, punct care deseori nu era cel căutat, ci altul în o parte sau alta, du-

pă împrejurări. Recunoașterea se făcea cu «Portolane» sau «Vederile de coastă», desenate pentru a se recunoaște punctele de pe coastă.

Navele din secolul al XV-lea sau din timpul descoperirii Americii (1492). Cu busola și «astrolabul» (instrument care măsura înălțimea urui astru) se putea preciza puuctul unde se afla o navă. Cu aceste instrumente navigatorii portughezi s'au aventurat spre Sud și au descoperit Insulele Capulu Verde, Madera și Azorele. Puțin mai târziu au ocolit (dublat) capul de la sudul Africii numit la început Capul Furtunilor și pe urmă Capul Bunei Speranțe.

După câțiva ani, prin acest ocol au ajuns în India.

Portughezii au început astfel să facă concurență Venețienilor, cari navigau numai în Mediterana și aduceau produse din Egipt și din Asia pe această cale.

Cristofor Columb în 1492,

a întreprins călătoria sa spre Apus, gândind să dea de coasta de Est a Indiei, ocolind pământul pe care îl bănuia rotund, dar neștiind că până acolo mai sunt și alte pământuri. Navele cu cari a navigat, purtau numele de «Santa Maria», «Pinta» și «Nina» și tipul lor se numea «Caravelă». Erau aproximativ de 30 metri lungime și de un deplasament de 80 la 100 tone. Columb ar fi făcut o greșeală dacă ar fi plecat cu o singură navă, «Caracă», de 1000 tone, nave cari existau pe atunci; căci numai plecând cu trei nave, a avut puțința se exploreze ținuturile peste care a dat.

În timpul unei expoziții din America s'a făcut o încercare originală, construindu-se o «caravală» după modelul «Sf. Maria» a lui Columb, și s'a trimis acolo.

Ea s'a întâlnit în Ocean cu transatlanticele moderne. Se poate judeca mărirea lor, când se vad alături.

Cîteva Mînăstiri din Basarabia

Schitul Rugilor de monahi în județul Soroca. Intemeiat la 1765 de Simion Doiciu din Târgul Moghilaului de pe Nistru, pe moșia fraților, Andronie și Teodor Rugu. Dela 1828 până la 1846 devine schit de călugărie, apoi a rămas pustiu. Iar dela 1920 se redeschide cu monahi prin stăruința arhimandritului Visarion Puiu.

Mînăstirea Călărășanca, de monahi, în județul Soroca se înființează cam pe la anii 1740, ca metoc al mînăstirii Sf. Sava din Iași. Dela 1916 devine mînăstire de călugărie.

Mînăstirea Jabca, de monahi în județul Soroca, se înființează în veacul al XVII, cu biserica din stîncă, de un ieromonah Iezechiel venit din Liov (Lemberg) este puștiită de câteva ori de tătari, apoi reînființată de ieromonahul Teodosie din mînăstirea Deleni la 1770. Dela 1916 este de călugărie.

Schitul Galita de monahi în județul Hotin este înființată în malul stîncos al Nistrului inaintea de 1800 pe moșia lui Ion Galita din Moghila. La anul 1802, mitropolitul Veniamin Costache al Moldovei se îngrijește de el; apoi este nelocuit și închis până la 1924, când Episcopul Visarion îl redeschide.

Schitul Șerbești de monahi în județul Bălți pe pârâul Solonețului este înființat la 1813 întâi ca o daie gospodărească a mînăstirii Dobrușa pe moșia dăruită de Toma Cozma; declarat schit în 1924, de episcopul Visarion.

Mînăstirea Coșelăuca în județul Soroca de călugărie. Se înființează în anul 1790 de o monahie Mitrodora pe un loc dat întâi de către Maria Tocan.

Schitul Bocancea de monahi din județul Bălți se înființează întâi ca o odaie a gospodăriei a mînăstirii Hârjanca în anul 1872 apoi devine schit despărțit de Hârjanca în 1920, prin stăruința arhimandritului Visarion pe atunci exarh al mînăstirilor din Basarabia.

Schitul Coruești de monahi în județul Bălți este înființat de arhimandritul Ghenadie Vornicescu în 1923, cu binecuvîntarea și sprijinul Episcopului Visarion.

Schitul Episcopiei Bălți. La 8 kilometri lângă orașul Bălți, este înființat la 1923 de episcopul Visarion

Dintre acestea: Existente până la reînființarea episcopiei Hotinului la 1923, șease. Se redeschid după 1923, două se înființează după 1923, două.

Fapte nu vorbe...

În fiecă loc și în fiecare timp, în mai toate publicațiile cu caracter educativ — instructiv se trîmbitează aceeași hotărâre drastică, neînversabilă, creată să demonstreze substanțial cum că, neajunsurile morale, reaua creștere, slaba (aproape inexistentă) instrucție a sâtenilor, se datorește în cea mai mare parte: învățătorilor și preoților. Ei sunt perversitorii conștiințelor, omoritorii de suflete și deci vina grea asupra lor să cadă. Purificarea radicală s'o începem cu ei.

Și pe tonuri diferite mai mult sau mai puțin vehemente, isbucnesc «arbitrii», «criticii» invincibili și perfecți. Cu «îndreptățiță autoitate morală» taie cu bisturiul înroșit în carnea învățătorilor și preoților.

Iată de pildă părerea «justă» a unuia din apoloștii moralei:

«Ni se frînge inima de durere(?) și ni se întunecă sufletul de mânie... când auzim că învățătorul a înșelăt buna credință a cutărui nevoias, că preotul se face pârtaș paharului și o mulțime de aceste murdării!»

Sau argumentările altuia: «Învățătorii și preoții, nu dați pildă de imoralitate, nu mergeți la crăsmă, nu otrăviți moralul sâtenilor...»

Și câte alte «hotărâri intransigente», pornite din «interesul ce-l poartă sâtenilor» nu sunt încoronate cu numele acestor factori decisivi.

Cum să nu-ți vie rău în urma acestor constatări părtinitoare și jignitoare, când

vezi că astfel de specimene, potăi de nouă uși, fac pe moralității? Cum să le rabzi toate acestea și să nu-ți sară muștarul?

Sărman preot și învățător numai voi sunteți vinovați de procentul mare de bețivi, criminali, tâlhari, după cum tot voi aveți vina cea mai mare în ceace privește înțepănirea modei costisitoare, luxului de prisos, etc. etc. Toți se spală pe mâini, conștiințele trăgându-le numai voi și de ce? Pentru că alții — din fericire cei puțini — cred că numai vouă vă este dat a îndreptă fața satelor noastre.

De ce numai de ei vă atârnați pseudo moralități? O voi «critici imparțiali», ce poate aveți obârșia la sate sau chiar duceți viața acolo, ce mai în-pănăți coloane de ziar și vîciferaiți strigînd cu perfidie: fapte, fapte, preoților și învățătorilor?

Lăsați la oparte îndemnul moralizator, nu mai dați sfaturi căci cei ce au un rol important ca cel de apostol — chiar dacă ei nu l'înteleg — au autoritățile lor superioare, cari 'mi nchipui, sunt mult mai competente în materie de îndemnuri, programe și legi...

La adresa acestor vigilenți crainici, nu mă pot opri fără să adaog ca încheiere versurile pline de adevăr ale poetului nostru d-l V. Militaru:

A dori fără de pată Pe cei mici: nici un folos? Scara, ca s'o faci curată, Mătur'o de sus în jos.

G. I. Balacu

Așezămintele religioase ale românilor din America de Nord

— Așezămintele religioase ale românilor din America, au cerut aceleași pămînturi, aceleași lupte, ca și organizațiunile lor naționale, (adică societățile de ajutor și cultură, despre care voui scrie altă dată).

La început, românii aduceau preoți străini, — sârbi, greci, sau bulgari, — ca să le facă, la zile mari, câte o liturghie, spunându-i să slujească într'o cameră particulară.

Parohii românești par a fi existat chiar prin 1902, dar n'au fost înregistrate la Stat. Din datele adunate dela parohii și dela particulari, urmează că cea dintâi parohie românească, care s'a înființat în America, este parohia ortodoxă Sfînta Maria, întemeiată la Cleveland, Ohio, la 1 Decembrie 1904.

Mureșanu, Teofil Roșca și Ilie Pop *)

Sub păstoria părintelui Pop, s'a zidit o frumoasă casă parohială (la spatele bisericii), care s'a sfințit la 2 Nov. 1924. Clădirea aceasta e cea mai frumoasă casă parohială din toate câte se găsesc în coloniile românești de aici.

În N-rul viitor despre alte biserică românești din America.

Pr. Gr. D. Cruceanu

*) În Sept. 1928 demisionînd Preotul Ilie Pop, a fost ales în locu-i Preotul I. Truța.

Rugăm pe D-nii Colaboratori, a ne trimite articole mai SCURTE,

spre a fi publicate mai ușor

—

Efectele fiziologice ale gazelor de luptă

Lección ținută la 18 Ianuarie, 1929. Doamnelor dela «Crucea roșie», filiala Cluj

Acțiunea rea a gazului de luptă asupra organismului animal, depinde de foarte multe cauze și anume: de starea atmosferică, situația topografică, doza și concentrația gazului, de specia, rasa vîrstă și sexul individului, de starea de repaos, mers, oboseală, etc.

Calea obișnuită de pătrundere a gazului de luptă în corpul nostru, este cea respiratorie. Multe însă aleg altă cale de ex. nasul, ochii, pielea, tubul digestiv. Nu toate atacă aceleaș organe. De

ex. unele atacă creierul mare, creierul mic, altele plămîni, altele inima și sângele. De ex. Oxidul de cărbune atacă la fel ca și hidrogenul sulfurat (gaz puturos) sângele, acidul clorhidric atacă creierul și bulbul.

Derivații arsenicali atacă nervii periferici. În general mai toate gazele de luptă produc înță fenomene de excitații sau convulsii, apoi fenomene de paraliză anunitor centrilor principali din creeri, cari se traduce prin comă, sincopă, moarte.

Gazele toxice pătrund în organism prin aparatul respirator, trec apoi în torrentul sînghin, a-jungînd la ficat, rinichi, inimă, creier, etc. Din această categorie de gaze ne vom ocupa doar de Acidul cianhidric, oxidul de cărbune și hidrogenul sulfurat.

a) Acidul cianhidric este extrem de toxic. În istoria antică găsim frecvente crime celebre prin acid cianhidric. E un lichid ce miroase a migdale amare. Este din fericire un gaz trecător, instabil, dispare repede în atmosfera și chiar se descompune. În concentrație de 0 gr. 55 pe m. c. omul moare imediat, sub 0 gr. 30 pe m. c. supraviețuiește.

Francezii l-au întrebuințat sub numele de Vincentiat. Germanii nu l-au întrebuințat. Englezii și Americanii l-au criticat. Acest gaz atacă bulbul. În doze mari am spus că produce moarte, în doze mici dă următoarele fenomene: gust amar în gură, boale 'n gură, dureri de cap, amețeli, ochii împăienjeniți, dureri la încheeturi, apoi mai târziu convulsii teribile, sincopă, asfixie și moarte.

b) Oxidul de cărbune, gaz rezultat în ră-boi din diferite explozii, care în concentrație de 3: 10000, produce intoxicație și asfixie.

E un gaz trecător, inco-or, fără miros și fără gust. Oxidul de Cărbune atacă globulele roșii din sînge. Moartea survine când o treime din sînge devine oxicarbonat. Dacă omul inhalează imediat oxigen, scapă. În general acțiunea oxidului de cărbune asupra organismului este lentă pe nesimțite, dar mai gravă în timpul muncii, oboșelii, marșului etc.

La început gazatul simte oboseală, o văjătură în urechi, dureri de cap, amețeli o stare de

beție, lucru ce a făcut pe unii ce judecă superficial sau cu prejudecăți — să pedepsească pentru beție alcoolică pe atari gazați. Se mai observă tremurături, convulsii, paralizii, comă, asfixie moarte, care adesea vine pe nesimțite. Dacă gazatul scapă cu viață, rămîne cu urme (sechele): turburări în mers, turburări în vascularizația pielii, chiar gangrenă, ce duce la amputații, slăbirea auzului, halucinații, slăbirea puterii musculare, somnolență.

Pericolul intoxicației cu Oxid de carbon, ni-l oferă și degajarea mare de acest gaz ce o dă numărul mare de automobile și fabrici din orașele și centrele mari industriale. La Paris zilnic cele 10.000 de automobile ce circulă dau 150 milioane m. c. de oxid de cărbune.

c) Hidrogenul sulfurat este un gaz puturos ce este exalat de

canale, latrine, ouă clocite etc. Atacă repede globulele roșii din sînge, aparatul respirator și inimă, producînd moartea.

Din grupa gazelor sufocante, căci trebuie să știți Dv. că gazele după acțiunea lor se împart în gaze omorătoare (ucigaătoare) ce cuprind gaze sufocante, paralizante, vezicante și gaze iritante cari cuprind gazele lacrimogene și strănutătoare dintre, gazele sufocante zic, vom studia Clorul, Bromul și fosgenul, palita, surpalita și Cloropicrina. Gazele sufocante produc leziuni tardive, adesea mortale.

Primul efect: iritație la ochi, nas și gât, apoi urmează jenă mare în respirație, sufocație, tuse, irică, apoi o fază înșelătoare de liniște, (24—48 ore) după care urmează blocarea plămînilor, moarte albastră prin asfixie, sau moarte prin asfixie albă prin sincopa fulgerătoare a inimii.

Clorul este un gaz galben verzui cu un miros special. E cel mai întrebuințat gaz fiind ușor și ieftin de procurat și preparat.

Este baza celor mai multe gaze de luptă. Chiar în proporție slabă de 1 | 10000 e toxic. Acțiunea lui asupra omului se manifestă prin: iritație extrem de vie a căilor respiratorii, tuse jenă în respirație sufocare, spu-me vîscoase la gură și nas cu miros de hipoclorit, vărsături și diaree. Pulsul este repede și greu de perceput, inima și plămîni numai funcționează bine.

Bromul deși este foarte scump totuși se întrebuințează. E mai sufocant ca clorul. În plus e și lacrimogen.

Dr. Od. Apostol

INFORMAȚIUNI Tâlcuirea Legilor

de Artur Gorovei

Din Tară

— **Serbările comemorative ale Unirii Ardealului, Banatului și Bucovinei cu România, vor avea loc numai la București și la Alba Iulia și anume: în București în ziua de 10 Mai și la Alba Iulia în ziua de 15 Mai.**

— **In Consiliul legislativ se discută înființarea unor tribunale speciale pentru copii, așa cum au fost înființate în Franța, Belgia în anul 1912, iar în Ungaria încă din 1908.**

— **Acste tribunale se vor compune dintr'un singur judecător, specializat în asemenea materie și desemnat de președintele tribunalului.**

— **Faptă frumoasă.** S'au scris în ziare că multe comune din Basarabia sânt bătute de foamete; acum însă iată li s'a venit în ajutor.

— **La Senat în ședințele din ziua de 17 Aprilie, a. c., s'a propus de către D. L. Clinciu, să se dea diurna pe o zi pentru acești înlotați. Toți senatorii au primit propunerea.**

— **In legătură cu soarta învățătorilor ce n'au serviciul militar făcut și pentru jâmurire mai bună, dăm în întregime ordinul No. 38.802/929 al Ministerului de Instrucție, trimis tuturor inspectoratelor școlare regionale:**

«**Avem onoare a vă face cunoscut că, pentru a nu mai da loc diverselor interpretări ce se fac asupra art. 113 din legea învățământului primar, relativ la numirea normaliştilor care nu au serviciul militar făcut, Ministerul prin decizia No. 38.802 a. c., a hotărât ca normaliştilor din această categorie să fie numiți învățători în «mod provizoriu» și instabilitate de suplinitori.**

— **Vă rog, deci a lua măsuri ca această decizie să fie adusă la cunoștința tuturor organelor de Control și a ține seamă să nu se mai facă nici o propunere în afară de dispozițiile menționate.»**

— **In parlament s'a semnalat pericolul pelagiei, care face puțin în rândul populației rurale, din cauza alimentației cu porumb stricată. Se distribuie populației porumb, care nu poate fi întrebuințat nici pentru vite.**

— **Cinematograf în școală.** Doi învățători, din Moșia-Boroaia (jud. Fălcieni) și-au procurat, pe datorie, un aparat de cinematograf, cu care dau reprezentații cu taxe foarte mici. Mai ales Duminica viu oameni și din satele vecine. Aducând filmele cele mai educative și morale acești doi învățători întreprind o lăptă de laudă.

Plățiți abonamentul

— **Ministerul aduce la cunoștința celor interesați că examenele particulare pentru elevii cursului primar se țin conform regulamentului, în 2 sesiuni: 15 Mai și 14 Iunie.**

— **Cereri de înscriere la aceste examene se adresează numai inspectoratelor școlare respective.**

— **Elevii cari doresc să depună examen de mai multe clase, vor trebui să obțină în prealabil aprobarea inspectoratelor școlare respective.**

— **Ministerul de Agricultură a fost informat de inspectorul general sanitar din Constanța, că în acel județ, lipsa de hrană este așa de mare, în cât locuitorii se hrănesc cu fel de fel de buruieni, din care cauză sănătatea lor lasă foarte mult de dorit.**

Ministerul Instrucției publice a adus la cunoștința inspectoratelor școlare următoarele:

— **Învățătorii cari n'au serviciul militar făcut, decl socoțiți în învățământul primar cu mențiunea de «mod provizoriu» vor primi aceeași retribuție ca și învățătorii cu «titlu provizoriu»**

— **Direcțiunea Căminului de ucenici No. 1. Timișoara Piața Tepeș Vodă No. 2. publică concurs pentru ocuparea 20 locuri devenite vacante la căminul de ucenici No. 1. din Timișoara I.**

— **Având în vedere că acești elevi vor fi plasați la meserii mai inteligente ca mecanică, zincografie, litografie, vopsitorie chimică, comerț etc. doritorii de a ocupa aceste locuri trebuie să fie absolvenți de cel puțin 2—4 clase secundare; se admit în lipsa acestora însă și elevi cu 7 clase primare.**

— **Întreținerea în cămin e gratuită. Elevii doritori de a intra în acest Cămin vor înainta până în 15 Maiu 1929, direcțiunei de mai sus:**

1. **Extractul de botez.**
2. **Certificatul de studii și declarația părinților de a se obliga pe durata de 3 ani a prevedea elevului cu îmbrăcăminte necesară.**

— **Elevii odată cu avizul de primire vor primi și un prospect în care sunt cuprinse efectele cari vor trebui aduse odată cu intrarea lor în cămin.**

— **Rugăm stăruitor ca D nii Colaboratori să ne trimită din timp materia pentru Serbările Unirii, spre a nu rămâne nepublicată.**

Din Străinătate

— **Din Bombay se anunță, că un cal indian care turbase subit a luat-o razna pe străzi. După ce a omorât 13 persoane și a rănit grav pe multe altele, a putut fi prins cu mare greutate.**

— **Corpurile legiuitoare din America, discută un proiect de lege, prin care să fie pedepsiți toți acei ce ar trece strada cu automobilul în timpul unei procesiuni funerare.**

— **In Rusia, în satul Igolkindo din provincia Vladimir a luat loc un teatru construit din scanduri. Focul a luat naștere de la un film cinematografic, care se aprinsese. Cum clădirea avea numai o singură ușă, ca să lasă afară publicul la timp, ci s'a produs o imbulzeală de nedescris. Din cauza aceasta au ars de vii 114 spectatori.**

— **Medicii din Occident au descoperit un mijloc eficient prin care se poate zădărnici greva foamei. O mică injecție în insulă ar fi suficientă, ca să provoace o irezistibilă poftă de mâncare la acei cari refuză hrana.**

— **In America s'a născocit o mașină, care seceră, stringe, treieră și pune în sac grâul curățit, iar paele le așează în urma ei în stoguri neregulate.**

— **In Franța, un taur, întâlnind pe drum un automobil, s'a infuriat și s'a luat după el și l-a ajuns numai după ce automobilul a intrat în locul unde se țin automobilele.**

— **Aici, infuriat cum era s'a apucat de treabă, răsturnând și zdrobind cu coarnele. Și le-a zdrobit așa de bine, încât nici nu se mai pot repara. Animalul a fost împușcat.**

Despre posesiune

Am spus că cineva poate să stăpânească un lucru și să se folosească de el, ca un proprietar, fără să aibă nici un drept de proprietate asupra lui; aceasta se numește posesiune.

Prin posesiune se pot stăpâni numai lucruri private, de pildă o bucată de pământ a unui vecin, dar nu și lucrurile publice, precum ar fi o bucată de uliță, sau lucrurile comune, ca apa râurilor.

Posesorul lui nu-i se cere să dovedească dreptul în puterea căruia stăpânește, precum i se cere unui proprietar; i se cere numai un lucru: să stăpânească pentru dânsul, pe socoteala lui. Un arendași de pildă, nu poate să fie posesor, pentru că el ține moșia altuia, care el este proprietar; nici administratorul unei moșii nu poate fi socotit ca posesor, pentru că el nu stăpânește moșia pentru dânsul, pe socoteala lui; pe când dacă eu aș stăpâni pământul vecinului meu, de care el nu se mai interesează, și dacă gândul meu este să-l stăpânesc ca proprietar, pe socoteala mea, atunci eu posed acel pământ, și după cum vom vedea, dela un timp, chiar dacă s'ar scula proprietarul pământului ca să și-l ieie înapoi, eu pot să rămân pe vecie stăpânul pământului.

Atunci se cheamă că eu am prescrip pământul. O posesiune, penru ca să fie temeinică, trebuie să îndeplinească mai multe condiții. Dacă ar îndeplini toate condițiile, și numai una singură i-ar lipsi, posesiunea aceasta nu ar avea nici o țârie.

Una din condiții este ca posesiunea să fie neîntreruptă. Ca să pot spune că am posesiunea unui pământ, trebuie să-l stăpânesc eu singur, întruina, fără să mai fie și altul stăpân, ca mine. De pildă, dacă voi poseda eu timp de un an un pământ, și anul următor i-l va poseda altul, și apoi iar l-va mai stăpâni eu vre-o 4 sau 5 ani, și apoi iar altul, o asemenea posesiune nu mi-ar folosi la nimic, pentru că stăpânirea mea a fost întreruptă prin stăpânirea altuia.

A doua condiție este ca să nu stăpânesc cu silnicie, adică să nu mă pun cu de-a sila în stăpânire, și de frica mea proprietarul pământului să nu se scoale să-mi-l ieie înapoi. Se înțelege că dacă cineva care nu-i proprietarul pământului, sau n'are drepturi asupra lui, s'ar amesteca în stăpânire, și eu l-aș alunga cu sila, aceasta n'ar fi o scâdere a puterii posesiunii mele, nu ar fi un viciu al posesiunii, cum se spune în legi.

A treia condiție este ca posesiunea să fie pe față, nu pe ascuns. De pildă, un proprietar se strămută din locul lui, și lasă pământul pe seama unui îngrijitor ca să se hrănească pe el și să plătească dările. Eu, care vreau să pun posesiune pe acel pământ, mă înțeleg cu îngrijitorul, și ne punem la cale să mă cunoască pe mine de stăpân, fără ca să știe nimene de prin vecinătate. Atunci s'ar chema că eu stăpânesc pe ascuns, și posesiunea mea n-u-i bună, pentru că trebuie să fie publică, adică să știe toată lumea din vecinătate că eu stăpânesc pentru mine pământul, și că îngrijitorul acela este pus de mine.

Orice posesor este presupus proprietar al lucrului pe care-l posedă, și când adevăratul proprietar ar vrea să-și ieie lucrul înapoi, trebuie să-i cheme în judecată, și să facă dovada că el este proprietar. De nu va isbuti să facă această dovadă, reclamația lui va fi respinsă, și posesorul va rămânea proprietarul locului. Astfel de proces, prin care cineva ținde să scoată din mână altuia un lucru al lui, pe care acela îl stăpânește fără nici un drept, se numește proces de revendicare.

Când proprietarul revendică un lucru al lui, poate să dea ceară, în același timp, ca posesorul să-i deie și fructele aceluia lucru de care el s'a folosit. De pildă, revendic o bucată de pământ și cer să-mi se deie și folosul pe care posesorul l-a tras din pământul meu; folosul acesta se numește fructele pământului. Se înțelege că judecătorul n'are să-l condamne pe posesor să-mi dea grâul pe care l-a recoltat și care acum nu mai este în ființă, ci are să-l condamne să-mi plătească în bani, atâta cât se va socoti că făcea acel grâu.

Dacă, însă, posesorul va fi de bună credință, atunci chiar dacă ar fi condamnat să-mi lase lucrul în stăpânire, nu poate să fie condamnat să-mi dea și fructele aceluia lucru. Și ce înseamnă un posesor de bună credință?

Să presupunem că Neculai mă îndeamnă să cumpăr dela

el o bucată de pământ din satul cutare. Întreb de unde are pământul, și-mi spune că i-a rămas moștenire dela părinți. Îmi arată chiar o hârtie din care mă încredințez că el are acea moștenire. Dar Neculai, în loc de a mi vinde moștenirea dela părinți, îmi vinde o altă bucată de pământ, pe care o ține și el în arendă dela altul. Eu stăpânesc pământul câțiva ani, până ce se isprăvește termenul de arendă, când proprietarul adevărat al pământului mă cheamă în judecată, cerându-mi pământul și fructele lui. Dacă eu n'am stăpânit atâția ani câți se cere pentru a prescrie, voi fi condamnat să dau în înapoi pământul, dar nu voi fi condamnat să dau și fructele, pentru că am fost de bună credință că Neculai era stăpânul pământului pe care mi l-a vândut.

(va urma)

SECTANȚII

Observăm cu toții, că după rășbol o mulțime de nenorociți și ispite s'au abătut pe capul nostru: ura, minciuna, desfrul, nerusnarea, beția, lenevia, fudulia necredința și multe alte păcate ce ne sapă și ne pleacă să ne prăbușim într'o prăpastie fără fund.

Am ajuns însăși la marginea iadului. Cei mai de temuți dintre dușmanii noștri sunt: «advențiștii». Cea mai periculoasă sectă, care vrea să cotropească neamul românesc. Ei vor să ne păngărească credința, ce pentru ea a primit Constantin Brâncoveanu mai bine să moară, decât să se lepede de credința strămoșească. Puțini se mai gândesc astăzi, la sfânta noastră biserică, instituția care garantează liniștea sufletescă și moralitatea societății.

Credința este călăuză sufletului omenesc în viață. După cum o definește sf. apostol Pavel «credința este adevărea celor nădăjduite și dovedirea celor nevăzute». Ce folos; căci sectanții propovăduiesc pe Christos la noi, ca și cum am fi o țară de barbări, tăbărând prin satele noastre cu înfrățirea ca și când pe la noi nici nu s'ar fi auzit de Christos.

Advențiștii și-au întins mrejele ademenitoare în țara noastră.

De unde se trag advențiștii? Răspunsul este: din Germania. Înainte de rășbolu ei au scos tot felul de mașini, gaze cu flacări, bomboane cu otrăvă, numai și numai să poată omorî credința Românilor și să-i poată bate ușor, fără să mai pună mâna pe armă. Chiar au scos o mulțime de cărți, minciunoase, în care este numai venin contra adevăratului Iisus. Cei cari au fost slabi de înger, povețele din aceste cărți s'au prins de ei și astăzi sunt rățaciți. Acești oameni vin prin satele noastre ca meseriași, umblând cu cărțile în sân și făcându-se mai mari ca Domnul Iisus Christos. Ce spun ei și cum ne nvață să credem? Ei zic așa:

Să nu mănânci carne de porc, să nu ne închinăm, să ținem Sâmbătă ca Evreii, să nu ne cunăm, în biserică putem băga caii, să nu pul mâna pe armă, adică, noi dacă vine dușmanul și ne răpește țara, să ne uităm la el, să stăm cu mâinele în sân și pe urmă să fim robii lor. Noi care ne tragem din strămoșii noștri Romanii cu acea credință tare, ce au trecut barbarii peste capul lor și nu s'au lepădat, atunci tu urmașule pentru ce ie, după acești nedrebnici? Mulți dintre ei spun că mizeria i-a făcut să se lepede, adică lipsa de hrană și alte neajunsuri. Oare să fie adevărat? Eu n'am crezut și nu cred să facă aceasta un bun creștin ci numai un netrebnic. Suntem creștini și români numai cu numele, nu însă cu sufletul, credința și faptele. Pentru ce, cei mai mari martiri s'au jertit pentru ea, și însuși blândul Iisus, se dă jertă pentru răscumpărarea omenei întregi? Toate se fac prin credință. La baza oricărui popor este credința. De ce Constantin cel-Mare

învinge pe Maxențiu, numai prin credință și semnul crucii?

Dece Mihai Viteazul, la Călugăreni, în mlaștinile Neajlovului cu barda în mână zice: «cruce ajută», dece Ștefan cel-Mare, după fiecare victorie înalță câte un altar lui Dumnezeu? La fel vrednicul și înimosul Domnitor Carol I la 1877, nu începe lupta cu Turcii pentru bombardarea Vidinului, până ce nu face sfânta sfeșnicie și până ce nu botează armata și tunurile. Cu ce s'au căștigat toate aceste victorii? Numai cu însuș credința. Ea este în stare de a feri popoarele de decădere morală.

Credința a fost și este sentinela neadormită a ostașului dela Mărăștii și Mărășești a limbii și naționalității noastre și tot credința prin învațătorii ei, propagând armonia dintre clase, a contribuit în mare parte la clădirea și menținerea neamului românesc.

Văzând toate relele, nu ne ră. mâne decât un singur lucru: să nu ascultăm pe acești rățaciți, cari umblă hoștește prin sat să ne tragă în cursă. Să le ardem cărțile, să-i isgonim când vin prin satele noastre, luându-le urma cu lopata și aruncând-o în loc.

Țara noastră este mare, mai blândă și mai bogată ca orice țară din lume. Ca să putem păstra această comoară Dumnezeu-lasă, trebuie să fim oameni sănătoși la minte și la trup, mari la suflet și drepiți.

Dacă nu vom fi în stare să păstrăm sufletele satelor de mil de morți, cari au furiat o, vor ridica glasurile lor sfinite către cer și ne vor blestema așa de grozav, că blestemele lor nu va avea vindecare în veci! Vom fi pierduți cu toții, dacă nu vom deschide ochii, acum când trebuie!

Alex. Dragnea
Învățător

O foaie se scoate cu multe
grentăți. Cheltuelile sunt așa
de mari în timpul de față,
încât fără ajutorul abonatului
foaia este adesea între viață
și moarte. De acela rugăm
serios pe toți abonații și
sprînjitorii acestei foi, cari
sunt în urmă cu plata abo-
namentelor, să ne trimeată
sumele rămase, căci nu
mai așa foaia aceasta va
putea duce mai departe
făclă culturii în rândurile
largi ale neamului.

— Cetiți și răspândiți

„Cultura Poporului”

DIN RUSIA

In afară de biserică tihoniană, Biserica Reinnoirii și Biserica panukraniană, mai există în Rusia alte două Biserici episcopale cu hirotonia validă, adică Biserica starovieră a ierarhiei Bilokrinizta care durează din 1846 și Biserica Starovieră a Biglopovivilor cari au ca cel dintâie-piscop în persoana lui Nicolae, episcop de Saratov. Se știe că partida cea mai sănătoasă a raskanilor ruși, — cari s'au despărțit de biserică oficială, cu prilejul reformelor liturgice în timpul patriarhului Nikon în sec. XVII-lea, s'a constituit ceace se numea în Rusia popovcina, adică ceata schizmaticilor care a păstrat preoția și care n'a avut multă vreme ca miniștri ai cultului decât pe preoții transluși dela ortodoxia niconiană.

Până la 1846, Popovii nu formau decât o simplă sectă și li se dădea porecla generală de Biglopovoți, preoți fugiți.

In 1846, cea mai mare parte dintre ei, s'au orânduit sub ascultarea episcopului Ambroziu, miropolitul Bosniei, deșu de patriarhul ecumenic, care se refugie la Bilokriniza în Austro-Ungaria și hirotoni un număr oarecare de episcopi pentru Starovierii din Rusia.

Astfel și-a luat ființă ierarhia zisă Bilokrinizta.

In acest timp, un număr oarecare de Popovii, cari păstrau în dolia asupra validității hirotoniilor săvârșite de Ambroziu, și chiar asupra validității propriului său botez — căci el a fost, se pare, botezat prin stropire și nu prin culundare — au refuzat să asculte de noua ierarhie și au urmat mai departe să fie Biglopovoți.

Au fost, cu bună dreptate acei, cari au avut frumoasa soarta ca să vadă venind la ei un episcop cu totul adevărat, pe Nicolae al Saratovului. Bilokrinizii par să li avut oarecare invidie de chilipurl vechilor lor confrăți și din luna Septembrie trecut, în timpul sinodului lor întrunit la Moscova, ei au început cu dânsii discuțiuni în vederea de a

face unirea tuturor Popovivilor. Discuțiunea a fost tare și de o parte și de alta și s'a ocupat cu calitățile respective ale întemeietorilor celor două ierarhii. Ambroziu din Bosnia și Nicolae al Saratovului.

Cei ai lui Nicolae au pus rivalilor lor șase chestiuni la care trebuia să răspundă prin documente scrise.

Acei ai lui Ambroziu au formulat patrușprezece întrebări lămuritoare privitor pe Nicolae. Biglopovivilor par să fi făcut dovada de mai multă obiectivitate și logică în timpul discuțiunii decât ceilalți. Ei au adus toate documentele pe care le-a procurat cancelaria sf. Sinod, chiar acele care li erau neprielnice. Cele două partide, dealtfel, n'au putut ajunge să se înțeleagă, Bilokrinizii nevoind să admită, altă ierarhie validă decât pe a lor și Biglopovivilor, cari aveau un episcop mai canonic, nu se zoreau de a face pasul hotărîtor pentru ca să asigure durata ierarhiei lor. Această ierarhie, ei o voiau scutită de orice pată care ar fi putut naște bănueli pentru o ortodoxie foarte subtilă. Astfel ei au respins să primească pe arhiepiscopul Antonie Uhtom pentru că a călcat rânduiala prevăzută pentru primirea eterodocșilor, ungându-se singur cu sf. mir și săvârșind asupra sa rânduiala întrebuințată pentru încorporarea acestora la Biserica ortodoxă oficială.

Lista Bisericiilor rusești nu este încă completă. Trebuie să adăugăm Biserica celor risipiți în toată lumea al căror număr se ridică aproape la două milioane. Starea sa canonică n'a fost niciodată limpede și înțelegerea este departe de a domni între membrii săi. Ea a sfârșit prin a se constitui într'un fel de autocefalie, sub conducerea unui sinod cu reședința la Carlovăț și prezidat de mitropolitul Kievului, Antoniu Hrapovički. La sinodul din Carlovăț, din 1921, această biserică și a afirmat credința sa pentru dinastia Romanovilor și a recunoscut ca pretendent legitim la

tronul Rusiei, pe marele duce Nicolae Nicolaevici.

Acest credo politic a sfârșit prin a incurca și pe celelalte Biserici rusești, între care intră și Biserica tihoniană, cu care în acest timp, rămâne în înțelegere în ceace privește credința, disciplina și liturgia.

Patriarhul Tihon, în testamentul său, care în zadar nu a fost recunoscut ca al său, a desaprobat scopurile politice ale Bisericii din pribegie care a avut drept rezultat să agraveze situația ortodocșilor din Rusia. Există o ruptură deosemenii, între această biserică și patriarhatul ecumenic a căruia vină este că face opoziții organizației sale și că recunoaște Biserica Innoirii. In vreme de față, trebuie chiar să vorbim de existența mai multor Biserici rusești din pribegie. La ultimul sinod din Carlovăț, s'au întâmplat neînțelegeri serioase printre episcopi pribegi. Trei biserică deosebite sunt pe cale de a se forma: Biserica antoniană, Biserica evloghină și Biserica platoniană, după numele celor trei prelați: Antonie, Evloghie și Platon.

Cea dintâi cauză a schizmei a fost învinovățirea de erezie îndreptată împotriva mitropolitului Antoniu care, în catehismul său publicat la Carlovăț în 1924, respinge doctrina ortodocșă asupra păcatului strămoșesc și rolul izbăvitor al moșii lui Iisus Christos pe cruce.

Se dă, ca al doilea motiv al acestui mic rascol păreriile ultra-mo. arhiste și autocratice ale aceluiași Antoniu. Mitropolitii Evloghie și Platon au declarat că se scot de sub atârănarea sinodului acestuia, care ceva mai mult, are vina să fie prezidat de un prelat bătuit de erezie și partizan al autocrației; și deci ei au proclamat autonomia Bisericii lor respective. Evloghie și Platon, sprîjinindu-se pe delegația care le-o dăduse odinioară și patriarhul Tihon, s'au declarat ca șefi spirituali ai Rușilor aflați în pribegie, primul, pentru Europa

apusană, al doilea, pentru America.

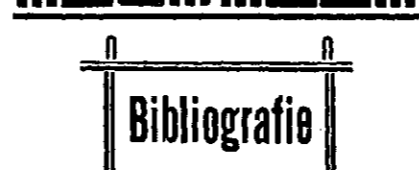
Mitropolitul Evloghie refuză să se supună hotărârii de depunere îndreptată contra sa de sinodul din Carlovăț. El nu s'a lăsat mișcat de cătăția care i-a fost trimisă pentru a se prezenta în fața unui tribunal bisericesc format din acei egali cu el. Probabil că el se sprijinește pe marea majoritate a credincioșilor pe care purtările aspre ale mitropolitului Antoniu i-a supărat de multă vreme.

Numirea episcopului Tihon, făcută în 1924, pentru a conduce pe Rușii din Germania, a fost foarte rău primită.

Ce se va întâmpla cu bătrânul arhiepiscop al Finlandei care a fost orânduit pentru ca să înlocuiască pe Evloghie la Paris?

Schizma s'a așezat, pentru totdeauna, între cei din pribegie, cari ar avea, totuși o mare nevoie de înțelegere și unire.

Traducere de Eoz.
Corneliu Gruntescu
Direc. Seminarul Edneft

A apărut în editura «CARTEA ROMANEASCA». Cunoștințe Folositoare Seria C. No. 36
«BELGIA» de Traian Zaharia
Prețul Lei 5
Cunoștințe Folositoare Seria B. No. 57
«CUM SA TRAIM» de Doctorul V. Grunfeld
Prețul Lei 5
Cunoștințe Folositoare Seria B. No. 56.
CARTOFUL cu ilustrații de Ion Popu
Prețul Lei 5
Cunoștințe Folositoare Seria B. No. 55
Lucrări din Pânșul de Porumb de Titus Gh. Minea
Prețul 5 Lei